

Офіційно

Указ Президента України № 891/2009 "Про присудження щорічних премій Президента України для молодих вчених 2009 року"

Комітет з Державних премій України в галузі науки і техніки

Власна веб-сторінка

Наукова молодь НАН України

Всі лауреати премії 2009 року

30.12.2009

Ірина НІКОЛАЙЧУК, газета "Світ"

22 грудня глава держави Віктор Ющенко вручив відзнаки лауреатам щорічних премій Президента України для молодих учених 2009 року. За його словами, Україна завжди славилася потужними науковими школами, які дали світові таких визначних учених, як Володимир Вернадський, Олександр Богомолець, Микола Боголюбов, Євген і Борис Патони. "У цьому залі присутні найталановитіші молоді люди і, дивлячись на вас, переконалися в блискучому майбутньому науки", - сказав В. Ющенко.

Глава держави нагадав, що за його дорученням уряд розробив та затвердив план заходів з підтримки молодих учених, збільшено з 200 до 300 кількість щомісячних стипендій Президента України для молодих учених та підвищено втричі їх розмір. Збільшено також до 40 кількість щорічних премій Президента для молодих учених та підвищено вдвічі їх розмір (з 10 тис. до 20 тис. грн.); втричі підвищено розмір щорічних грантів Президента для підтримки наукових досліджень молодих учених (для докторів наук – до 90 тис. грн. кожний, для докторантів – до 75 тис. грн., для кандидатів наук – до 60 тис. грн.).

Серед лауреатів премій Президента України 2009 року – [Олена Фесенко](#), [Олена Гнатюк](#) та [Костянтин Яковкін](#) – молоді науковці з Інституту фізики НАН України. Вони розробили методіку підсилення оптичних процесів на металевій поверхні, яка дає змогу реєструвати надмалу кількість молекул, особливо біологічних об'єктів. Методіка ефективна у визначенні структури нуклеїнових кислот та фосfolіпідів, виділених із пухлинних тканин, тому обіцяє чималі перспективи для онкотерапії. Сьогодні фізики продовжують удосконалювати свою роботу, співпрацюючи з академічними інститутами: експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького, молекулярної біології і генетики, проблем кріобіології і кріомедицини, ботаніки ім. М. Г. Холодного.

Робота старшого наукового співробітника Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України [Олександра Стрюка](#) присвячена дослідженню наночастинок напівпровідникових фотоактивних матеріалів. На їх основі він разом з колегами намагається створити високочутливі системи для фотокаталітичного перетворення енергії світла. Це, зокрема, і пілотні проекти для фотокаталітичного очищення повітря від неприємних запахів, бактерій, грибків тощо. Такі системи застосовують у побутових приміщеннях, планується - у медичних закладах, оскільки це прекрасний засіб для попередження, наприклад, грипу. Метод вигідно відрізняється від кварцування, адже не потребує великих енергозатрат і не виділяє токсичних речовин, а також і від кондиціонування – він, дійсно, руйнує, а не акумулює шкідливі домішки.

Коло наукових інтересів [Ольги Левчук](#), [Лесі Юзвенко](#) та [Тетяни Сабірової](#) з Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України - фіторабдовіруси. Дівчата досліджували вірус опіку гречки, що наразі вражає 80% посівів цієї культури в нашій країні й індукує апоптоз ракових клітин Саркоми 37, та можливості його використання у фітовірусотерапії. До речі, цей вірус практично не вивчений, а отже, й робіт, присвячених йому, майже не було. Молоді науковці досліджують ще один новий фіторабдовірус – вірус плямистості аїру ВПА. Мікробіологи переконані у великих перспективах цього наукового напрямку в Україні і вже мають чимало задумок і проектів. Кажуть, попереду багато роботи...

- Не можна шкодувати коштів на стимулювання праці молодих людей у науці, - сказав віце-прем'єр-міністр України Іван Васюник на завершення церемонії вручення відзнак щорічним лауреатам премій Президента

України для молодих учених. - Вони самі по собі є унікальними людьми. Прийняти рішення залишатися в науці у наш непростий час – це рішення сміливої людини.

Президент Національної академії наук України, академік Борис Патон висловив своє задоволення з того, що серед нагороджених – суттєва частка співробітників Академії наук.

- Ви представляєте молодь, яка вкрай необхідна і без якої неможливий подальший розвиток науки і освіти, - звернувся він до вивучаючих і вкотре наголосив: - Ми вас чекаємо, чекаємо і ще раз чекаємо в нашій Академії, інших державних академіях і, звичайно ж, в університетах.

Роботи, удостоєні щорічних премій Президента України для молодих вчених, у яких брали участь співробітники НАН України:

1. [Аналіз сигнальних шляхів, залучених до злоякісної трансформації клітин;](#)
2. [Закономірності генезису вторинних екосистем посттехногенних ландшафтів Криворізького залізничного басейну;](#)
3. [Підсилення оптичних процесів на металевій поверхні та його застосування для детектування надмалої кількості молекул та визначення структури макромолекул з пухлинних тканин;](#)
4. [Розробка технології та організація виробництва сцинтиляційних детекторів з низьким рівнем післясвічення для рентгенівської доглядової апаратури;](#)
5. [Цикл праць "Аналітичні та ймовірнісні методи дослідження складних систем";](#)
6. [Цикл праць "Багатофункціональні електрохімічні біосенсори для визначення токсичних речовин природного та штучного походження";](#)
7. [Цикл праць "Біофізичні властивості нуклеозидів, нуклеотидів та деяких полінуклеотидів";](#)
8. [Цикл праць "Вплив структурного безладу на критичну поведінку конденсованих систем";](#)
9. [Цикл праць "Дослідження розв'язків крайових задач для еліптичних і параболічних рівнянь у неканонічних областях";](#)
10. [Цикл праць "Кластерна структура води як основа біоактивності нанокompatитів, що включають вискодисперсні оксиди, біополімерні молекули та клітини";](#)
11. [Цикл праць "Молекулярно-біологічна характеристика структурних компонентів фіторабдвірусів";](#)
12. [Цикл праць "Підвищення надійності функціонування об'єктів електроенергетики України за допомогою систем діагностики і прогнозування відмов потужного електротехнічного обладнання";](#)
13. [Цикл праць "Розвиток методів візуалізації об'єктів та аналізу шаруватих структур стосовно проблем діагностики матеріалів і середовищ";](#)
14. [Цикл праць "Розвиток фауни копитних і хоботних пліоцену та раннього плейстоцену України";](#)
15. [Цикл праць "Синтез, структура і властивості нових флуоренонофанів і супрамолекулярних структур типу катенанів і псевдоротаханів на їх основі";](#)
16. [Цикл праць "Фотоніка наноструктурованих напівпровідників з розмірними і квантово-розмірними ефектами та їх застосування у фотокаталізі".](#)

Фото Євгена Чорного

